

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na osnovi članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O UDRUGAMA

Proglašavam Zakon o udrugama, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 18. lipnja 1997.

Broj: 081-97-1059/1
Zagreb, 26. lipnja 1997.

Predsjednik
Republike Hrvatske
dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O UDRUGAMA

I. OPĆE ODREDBE

Područje primjene Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje osnivanje, ustroj, pravni položaj i prestanak udruga te registracija i prestanak djelatnosti stranih udruga, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na sindikate i udruge poslodavaca osim odredbe članka 38. stavka 4. i 5. i članka 41. ovoga Zakona te na političke stranke i vjerske zajednice.

Pojam udruge

Članak 2.

(1) Udruga u smislu ovoga Zakona, je svaki oblik dobrovoljnog udruživanja više građana i pravnih osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji se, radi zaštite i promicanja zajedničkih ekoloških, gospodarskih, humanitarnih, informacijskih, kulturnih, etničkih i nacionalnih, prosvjetnih, socijalnih, strukovnih, športskih, tehničkih, zdravstvenih, znanstvenih i drugih

interesa i ciljeva te njihovih uvjerenja, bez namjere stjecanja dobiti, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja, ako zakonom nije drukčije određeno.

(2) Udruga je pravna osoba. Svojstvo pravne osobe udruga stječe upisom u registar udruga.

Članstvo u udruzi

Članak 3.

(1) Svaki poslovno sposobni državljanin Republike Hrvatske i pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj može, pod jednakim uvjetima utvrđenim statutom, postati članom udruge.

(2) Osobe bez poslovne sposobnosti ili s ograničenom poslovnom sposobnošću mogu biti članovi udruge bez prava sudjelovanja u radu tijela udruge (nominalni članovi).

(3) Statutom udruge može se učlanjivanje u udugu ograničiti samo na građane ili samo na pravne osobe.

(4) Predstavnik pravne osobe u udruzi imenuje osoba ovlaštena za zastupanje pravne osobe.

(5) Stranac i pravna osoba sa sjedištem u inozemstvu (strana pravna osoba) može postati članom udruge ako je to predviđeno statutom udruge, u skladu s ovim Zakonom.

(6) Udruga je dužna voditi popis članova udruge.

Djelatnost udruge

Članak 4.

(1) Udruga može obavljati samo djelatnosti kojima se ostvaruju njeni ciljevi utvrđeni statutom, u skladu sa zakonom.

(2) Udruga je samostalna u ostvarivanju svojih ciljeva utvrđenih statutom.

(3) Udruga svoju djelatnost ne smije obavljati radi stjecanja dobiti za svoje članove. Ako u obavljanju svoje djelatnosti udruga ostvari dobit, ona se mora, u skladu sa statutom udruge, koristiti isključivo za obavljanje i unapređenje djelatnosti udruge, kojima se ostvaruju njeni ciljevi utvrđeni statutom.

Javnost rada udruge

Članak 5.

(1) Djelovanje udruge je javno.

(2) Udruga je dužna obavješćivati svoje članove o svom radu, na način utvrđen statutom udruge.

(3) Način ostvarivanja načela javnosti rada udruge određuje se statutom.

(4) Javnost se samo iznimno može isključiti sa sjednica tijela udruge u slučajevima predviđenim statutom udruge.

Upravljanje udrugom i tijela udruge

Članak 6.

- (1) Članovi upravljaju udrugom neposredno ili preko svojih izabраниh predstavnika.
- (2) Udruga mora imati skupštinu kao najviše tijelo udruge i predsjednika udruge.
- (3) Statutom udruge se pored tijela navedenih u stavku 2. ovoga članka, mogu utvrditi i druga tijela udruge.
- (4) Statutom se može utvrditi drukčiji naziv skupštine kao najvišeg tijela udruge.

Članak 7.

Stranac ili predstavnik strane pravne osobe, koja je član udruge, može biti član tijela udruge.

Udruživanje udruga i ustrojstveni oblici udruge

Članak 8.

- (1) Dvije ili više udruga mogu se udruživati u savez ili zajednice udruga. Savez ili zajednica udruga ima svojstvo pravne osobe i na nju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona.
- (2) Udruge se mogu učlaniti u međunarodne udruge.
- (3) Udruga može imati svoje ustrojstvene oblike (podružnice, ogranci, klubovi) u skladu sa statutom.
- (4) Ustrojstveni oblici udruge nemaju svojstvo pravne osobe.
- (5) Udruga je dužna prijaviti osnivanje i djelovanje svojih ustrojstvenih oblika tijelu državne uprave kod kojeg je registrirana udruga u roku od 15 dana od dana osnivanja.
- (6) Ministar uprave propisat će obrasce i postupak prijave osnivanja i djelovanja ustrojstvenih oblika udruge.

Strane udruge

Članak 9.

- (1) Strana udruga, u smislu ovoga Zakona, je udruga sa sjedištem u inozemstvu, osnovana i registrirana u inozemstvu.

(2) Strana udruga može, po načelu uzajamnosti, uz prethodnu suglasnost Ministarstva vanjskih poslova, obavljati svoju djelatnost na području Republike Hrvatske. Suglasnost Ministarstva vanjskih poslova nije upravni akt.

(3) Strana udruga može obavljati svoju djelatnost na području Republike Hrvatske nakon upisa u registar stranih udruga što ga vodi Ministarstvo uprave.

(4) U Republici Hrvatskoj strana udruga može djelovati samo u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima koji uređuju djelovanje udruga sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

II. OSNIVANJE UDRUGA

Osnivanje udruge

Članak 10.

(1) Udrugu može osnovati najmanje deset osnivača.

(2) Osnivač udruge, u smislu ovoga Zakona, može biti poslovno sposobni državljanin Republike Hrvatske te pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

(3) Stranac kojem je odobreno trajno nastanjenje ili izdata poslovna viza ili borave na produženom boravku duže od jedne godine, može biti osnivač udruge sa sjedištem u Republici Hrvatskoj po načelu uzajamnosti.

(4) Strana pravna osoba može biti osnivačem udruge po načelu uzajamnosti.

Statut udruge

Članak 11.

(1) Udruga ima statut.

(2) Statut je temeljni opći akt udruge koji donosi skupština udruge. Umjesto naziva statut udruga može rabiti i drugi naziv.

(3) Statut udruge mora sadržavati odredbe o:

- nazivu i sjedištu,
- području na kojem udruga djeluje,
- zastupanju,
- ciljevima,
- djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi,
- ostvarivanju javnosti rada udruge,

- članstvu i članarini,
 - pravima, obvezama i stegovnoj odgovornosti članova,
 - unutarnjem ustroju,
 - tijelima udruge, njihovom sastavu, ovlastima, načinu odlučivanja, uvjetima i načinu izbora i opoziva, trajanju mandata te odgovornosti članova,
 - imovini i raspolaganju s mogućom dobiti,
 - načinu stjecanja imovine,
 - prestanku te postupku s imovinom u slučaju prestanka udruge.
- (4) Udruga može imati znak čiji se izgled utvrđuje statutom.

Naziv udruge

Članak 12.

- (1) Naziv udruge mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.
- (2) Udruga koja ima za cilj zaštitu i promicanje interesa pripadnika etničke i nacionalne zajednice ili manjine može imati naziv, uz naziv na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i na jeziku i pismu etničke i nacionalne zajednice ili manjine.
- (3) Naziv udruge može se, ako je to predviđeno statutom, upisati u registar udruge i u prijevodu na jedan ili više stranih jezika. Naziv na hrvatskom jeziku mora se upisati na prvom mjestu.
- (4) Uz svoj puni naziv udruge može rabiti i skraćeni naziv, koji mora sadržavati karakteristični dio naziva udruge.
- (5) Skraćeni naziv upisuje se u registar udruge.
- (6) Naziv i skraćeni naziv udruge je dužna rabiti u obliku i sadržaju u kojem su upisani u registar udruge.
- (7) Ako je uz naziv ili skraćeni naziv u registru udruge upisan i naziv ili skraćeni naziv u prijevodu na strani jezik, naziv ili skraćeni naziv na stranom jeziku udruge može rabiti samo zajedno s nazivom na hrvatskom jeziku.
- (8) Odbit će se zahtjev za upis u registar ako se naziv udruge jasno, barem po sjedištu koji se koristi u tom nazivu, ne razlikuje od naziva već registrirane udruge.
- (9) Ako se tijelu državne uprave koje vodi registar udruge podnesu dva ili više zahtjeva za upis u registar udruge sa istim nazivom i sjedištem koji se koristi u tom nazivu, odobrit će se zahtjev za upis one udruge koja je prva podnijela zahtjev.

(10) Ako su u registru udruga upisane dvije ili više udruga s nazivima koji se ne razlikuju, tijelo državne uprave nadležno za registraciju, po službenoj dužnosti ili na zahtjev udruge koja je ranije upisana odredit će rješenjem, protiv kojega nije dopušten posebni pravni lijek, rok koji ne može biti kraći od mjesec dana udruzi koja je kasnije upisana da izmijeni svoj naziv. Ako udruga ne postupi u skladu s tim rješenjem, donijet će se rješenje o brisanju udruge.

Uporaba određenih riječi

Članak 13.

(1) Riječ "Hrvatska" na bilo kojem jeziku, te njene izvedenice, kao i dijelovi grba i zastave Republike Hrvatske, mogu se unijeti u naziv i znak udruge na način kojim se ističe ugled i dostojanstvo Republike Hrvatske, uz prethodno odobrenje Ministarstva uprave.

(2) Naziv i znak udruge ne smije sadržavati službene nazive drugih država i njihovo državno znamenje.

(3) Naziv jedinice lokalne samouprave i jedinice lokalne uprave i samouprave, njene izvedenice te njezin grb i zastava, mogu se unijeti u naziv i znak udruge samo uz odobrenje nadležnog tijela jedinice lokalne samouprave i jedinice lokalne uprave i samouprave.

(4) Naziv udruge koja ima za cilj zaštitu i promicanje interesa pripadnika etničke i nacionalne zajednice ili manjine može sadržavati naziv etničke i nacionalne zajednice ili manjine, njen grb, zastavu ili znak.

(5) Riječi, grb, zastava i znak iz stavka 3. i 4. ovoga članka mogu se rabiti samo na način kojim se ističe ugled i dostojanstvo jedinice lokalne samouprave te etničke i nacionalne zajednice ili manjine.

III. REGISTRACIJA UDRUGA

Registracija udruge

Članak 14.

(1) Udruge se upisuju u registar udruge.

(2) Strane udruge upisuju se u registar stranih udruge.

(3) Udruge iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne mogu početi obavljati svoju djelatnost prije upisa u registar.

Vođenje registra

Članak 15.

(1) Registar udruge vode:

- županijski ured za opću upravu za udruge koje djeluju na području županije i

- Ministarstvo uprave za udruge koje djeluju na području dvije ili više županija ili na čitavom području Republike Hrvatske.

(2) Registar stranih udruga vodi Ministarstvo uprave.

(3) Ministar uprave propisat će pravilnikom obrasce i način vođenja registra udruga i registra stranih udruga.

(4) Registar udruga i registar stranih udruga su javni.

Upis u registar udruga

Članak 16.

(1) Upis u registar udruga obavlja se na zahtjev osnivača.

(2) Zahtjevu za upis u registar udruga prilažu se:

- zapisnik o radu i odlukama osnivačke skupštine,

- statut,

- popis osnivača,

- imena osoba ovlaštenih za zastupanje,

- dokaz o državljanstvu osnivača i osoba ovlaštenih za zastupanje; izvod iz sudskog ili drugog registra za pravnu osobu te dokaz o državljanstvu njenog predstavnika u udruzi,

- odobrenje iz članka 13. stavka 1. i 3. ovoga Zakona,

- suglasnost ili odobrenje nadležnog tijela državne uprave za obavljanje određene djelatnosti, kada je to propisano posebnim zakonima kao uvjet za registraciju udruge.

(3) Zahtjev za upis u registar mora se podnijeti u roku od dva mjeseca od dana održavanja osnivačke skupštine. Zahtjev podnesen nakon toga roka odbacit će se zaključkom protiv kojeg je dopuštena posebna žalba.

Postupak u povodu zahtjeva za upis

Članak 17.

(1) Tijelo državne uprave nadležno za registraciju dužno je donijeti rješenje o upisu u registar u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva za upis.

(2) Ako tijelo državne uprave nadležno za registraciju utvrdi da statut udruge nije u skladu s ovim Zakonom, upozorit će na to podnositelja zahtjeva za upis u registar i odrediti rok za usklađivanje, koji ne može biti kraći od 15 dana, niti duži od 30 dana.

(3) Ako podnositelj zahtjeva za registraciju u roku koji mu je određen ne uskladi statut s ovim Zakonom, tijelo državne uprave nadležno za registraciju donijet će rješenje o odbijanju zahtjeva za upis u registar udruga.

(4) Rješenje o upisu u registar udruga sadrži: naziv, sjedište, datum upisa, registarski broj pod kojim je upis izvršen, područje na kojem će udruga djelovati, osnovni sadržaj djelatnosti udruge, utvrđenje da udruga upisom u registar stječe svojstvo pravne osobe te imena osoba ovlaštenih za zastupanje udruge.

(5) Županijski ured za opću upravu dužan je dostaviti Ministarstvu uprave rješenje o upisu u registar u roku od osam dana od dana donošenja rješenja.

(6) Tijelo državne uprave nadležno za registraciju dužno je rješenje o upisu u registar udruga dostaviti tijelu državne uprave u čiji djelokrug, s obzirom na ciljeve osnivanja, spada djelatnost udruge kao i tijelu državne uprave nadležnom za nadzor javnih prihoda.

(7) Primjerak statuta udruge kojeg je ovjеровilo tijelo državne uprave nadležno za registraciju dostavlja se udruzi.

Predmnjeva o upisu

Članak 18.

(1) Ako tijelo državne uprave nadležno za registraciju ne donese rješenje o upisu u registar udruga u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva, smatrat će se da je udruga upisana u registar idućeg dana nakon proteka toga roka.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se u slučaju iz članka 17. stavka 2. ovoga Zakona.

Odbijanje upisa

Članak 19.

Zahtjev za upis u registar udruga odbit će se ako su statutom utvrđeni ciljevi i djelatnosti udruge zabranjeni Ustavom ili zakonom.

Prijave o promjenama

Članak 20.

(1) Osoba ovlaštena za zastupanje udruge dužna je tijelu državne uprave nadležnom za registraciju podnijeti zahtjev za upis promjena u registar, koje se odnose na:

- statut,
- naziv i sjedište,
- ciljeve i djelatnosti,

- imena osoba ovlaštenih za zastupanje, i
- prestanak udruge.

(2) Zahtjev za upis u registar, prema stavku 1. ovoga članka, podnosi se, u roku od dva mjeseca od dana donošenja odluke o promjeni. Zahtjev podnesen nakon toga roka, osim ako se odnosi na prestanak udruge, odbacit će se zaključkom protiv kojeg je dopuštena posebna žalba.

(3) Zahtjevu se prilažu zapisnik o radu skupštine i odluka o promjeni, novi statut ili njegove izmjene i dopune te dokaz o državljanstvu osoba ovlaštenih za zastupanje.

(4) O upisu promjena u registar donosi se rješenje.

(5) Primjerak novog statuta ili izmjena i dopuna statuta koji je ovjеровilo tijelo državne uprave nadležno za registraciju dostavlja se udruzi.

Upis u registar stranih udruga.

Članak 21.

(1) Zahtjevu za upis u registar stranih udruga prilažu se:

- suglasnost Ministarstva vanjskih poslova iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona,
- izvadak iz registra u kojem je u zemlji sjedišta strana udruga upisana, ne stariji od mjesec dana, iz kojega je vidljivo tko je ovlašten zastupati stranu udruhu te za obavljanje koje djelatnosti je ona registrirana,
- ovjеровljeni prijevod izvotka na hrvatskom jeziku iz podstavka 1. ovoga stavka,
- ovjеровljeni prijevod statuta na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu,
- dokaz o državljanstvu osobe ovlaštene za zastupanje strane udruge,
- drugi dokazi ako su posebnim zakonom propisani posebni uvjeti za upis u registar stranih udruga.

(2) Zahtjev za upis u registar stranih udruga podnosi osoba ovlaštena za zastupanje strane udruge.

(3) Na strane udruge se na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 17. stavka 1., 2. i 3., članka 18., članka 19. i članka 20. ovoga Zakona.

(4) Rješenje o upisu u registar stranih udruga sadrži: naziv, sjedište, datum upisa, registarski broj pod kojim je upis izvršen, osnovni sadržaj djelatnosti strane udruge te imena osoba ovlaštenih za zastupanje.

Pravni lijekovi

Članak 22.

- (1) O žalbi protiv rješenja županijskog ureda za opću upravu odlučuje Ministarstvo uprave.
- (2) Protiv rješenja Ministarstva uprave donesenog u prvom i drugom stupnju, žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

IV. IMOVINA I ODGOVORNOST UDRUGE ZA OBVEZE

Imovina udruge

Članak 23.

- (1) Novčana sredstva koja je udruga stekla uplatom članarina, dobrovoljnim priložima i darovima, priređivanjem igara na sreću, obavljanjem njenih dopuštenih djelatnosti, dotacijama iz državnog proračuna, proračuna općina, gradova i županija i fondova, njene nepokretne i pokretne stvari te druga imovinska prava čine imovinu udruge.
- (2) Visina sredstava za dotaciju iz državnog proračuna uređuje se svake godine prigodom donošenja državnog proračuna. Mjerila za utvrđivanje udruge od interesa za Republiku Hrvatsku donosi Sabor Republike Hrvatske na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, a prema programima udruge.
- (3) Odredba stavka 2. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se na dotacije iz proračuna jedinica lokalne samouprave i lokalne samouprave i uprave.

Odgovornost za obveze

Članak 24.

- (1) Za svoje obveze udruga odgovara cijelom svojom imovinom, u skladu sa zakonom.
- (2) Nad udrugom se može provesti stečajni postupak.

Financijsko poslovanje udruge

Članak 25.

Udruge su dužne voditi poslovne knjige i sastavljati financijska izvješća prema propisima kojima se uređuje način vođenja računovodstva neprofitnih organizacija.

V. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Tijela nadležna za obavljanje nadzora

Članak 26.

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi Ministarstvo uprave.

(2) Inspekcijski nadzor nad radom udruge obavljaju tijelo državne uprave nadležno za registraciju i tijelo državne uprave u čiji djelokrug, s obzirom na ciljeve osnivanja, spada djelatnost udruge.

(3) Inspekcijski nadzor nad zakonitošću financijskog poslovanja udruge obavlja tijelo državne uprave nadležno za nadzor javnih prihoda.

Postupak provođenja inspekcijskog nadzora

Članak 27.

(1) Državni službenik ovlašten za provedbu inspekcijskog nadzora nad radom udruge ukoliko utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili drugi propis ovlašten je poduzeti sljedeće mjere:

1. narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u određenom roku,
2. podnijeti prijavu za pokretanje prekršajnog postupka.

(2) Ako utvrđeni nedostaci i nepravilnosti nisu otklonjeni u ostavljenom roku, tijelo državne uprave nadležno za registraciju udruge, postupit će u skladu s odredbom članka 28. ovoga Zakona.

(3) O mjerama iz stavka 1. točke 2. i stavka 2. ovoga članka, državni službenik tijela državne uprave nadležnog za registraciju dužan je odmah obavijestiti tijelo državne uprave u čiji djelokrug, s obzirom na ciljeve osnivanja, spada djelatnost udruge. Ukoliko je mjere iz stavka 1. ovoga članka poduzeo državni službenik tijela državne uprave u čiji djelokrug spada djelatnost udruge, isti je dužan o tome odmah obavijestiti tijelo državne uprave nadležno za registraciju.

VI. PRESTANAK UDRUGE

Rješenje o prestanku i brisanje iz registra

Članak 28.

(1) Tijelo državne uprave nadležno za registraciju udruge donijet će rješenje o prestanku udruge:

1. ako je nadležno tijelo udruge donijelo odluku o prestanku udruge,
2. ako se utvrdi da je udruga prestala djelovati ili ako skupština nije održana najmanje dvije godine,
3. ako se utvrdi da statut nije u skladu sa ovim Zakonom,
4. ako djeluje suprotno odredbama zakona i statuta,
5. ako se broj članova udruge smanji ispod broja određenog za osnivanje udruge,
6. ako je njeno djelovanje pravomoćno zabranjeno,

7. u slučaju stečaja.

(2) Činjenice iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje tijelo državne uprave nadležno za registraciju po službenoj dužnosti.

(3) U slučaju iz točke 3. stavka 1. ovoga članka tijelo državne uprave nadležno za registraciju primijenit će na odgovarajući način odredbe članka 17. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) U rješenju o prestanku udruge tijelo nadležno za registraciju udruge radi provedbe postupka likvidacije udruge, postavit će udruzi povjerenika koji će odmah preuzeti upravljanje i zastupanje udruge. Povjerenik udruge obaviti će primopredaju imovine i arhive od dotadašnjih tijela udruge o čemu će se sastaviti posebni zapisnici. Ako dotadašnja tijela udruge odbiju sudjelovati u primopredaji, odnosno ne odazovu se pozivu povjerenika, povjerenik će sam sastaviti zapisnike o preuzimanju imovine i arhive. Primjerak zapisnika o primopredaji, odnosno preuzimanju dostaviti će se tijelu nadležnom za registraciju udruge radi donošenja rješenja o zaključenju likvidacijskog postupka.

(5) Rješenjem o zaključenju likvidacijskog postupka iz stavka 4. ovoga članka odlučit će se o raspolaganju s imovinom udruge u skladu s odredbom članka 29. stavka 1. ovoga Zakona.

(6) U slučaju da se u postupku likvidacije udruge iz stavka 4. ovoga članka utvrdi da se potraživanja vjerovnika ne mogu namiriti iz njene imovine, tijelo nadležno za registraciju udruge rješenjem zaključuje postupak likvidacije i dostavlja pravomoćno rješenje sudu nadležnom za provedbu stečajnog postupka, koji će taj postupak provesti po službenoj dužnosti.

(7) Na temelju pravomoćnog rješenja o zaključenju likvidacijskog postupka iz stavka 4. ovoga članka, odnosno zaključenju stečajnog postupka iz stavka 6. ovoga članka, tijelo državne uprave nadležno za registraciju, po službenoj dužnosti, brisat će udrugu iz registra.

(8) Udruga prestaje postojati brisanjem iz registra u skladu s odredbom stavka 7. ovoga članka.

Raspolaganje s imovinom udruge u slučaju njena prestanka

Članak 29.

(1) U slučaju prestanka udruge imovina se, nakon namirenja vjerovnika i troškova sudskog i drugih postupaka, predaje osobama određenim statutom udruge.

(2) Ako statutom nisu određene osobe iz stavka 1. ovoga članka imovinu udruge preuzima:

- Republika Hrvatska ako je udrugu registriralo Ministarstvo uprave,

- županija ako je udrugu registrirao županijski ured za opću upravu te županije.

(3) Ako zabrani djelovanje udruge u smislu odredbi članka 32. ovoga Zakona, sud će u rješenju kojim je izrekao zabranu, ako za to postoje opravdani razlozi s obzirom na okolnosti slučaja, odrediti da se ostatak stečajne mase preda određenoj ustanovi, zakladi ili fundaciji koja ima iste ili slične ciljeve kao i udruga čiji je rad zabranjen. Radi donošenja odluke o

predaji ostatka stečajne mase, sud će pribaviti potrebne podatke od nadležnih tijela ili mogućih korisnika te mase.

VII. ZABRANA DJELOVANJA UDRUGE

Privremena zabrana djelovanja

Članak 30.

- (1) Ako postoji osnovana sumnja da udruga djeluje protivno Ustavu ili zakonu, tijelo državne uprave nadležno za registraciju udruge dužno je, po službenoj dužnosti ili na zahtjev nadležnog državnog odvjetništva, rješenjem privremeno zabraniti djelovanje udruge.
- (2) Nadležno državno odvjetništvo dužno je zatražiti privremenu zabranu djelovanja udruge iz stavka 1. ovoga članka ako je pred sudom pokrenulo postupak radi zabrane djelovanja udruge.
- (3) Ako je tijelo državne uprave nadležno za registraciju donijelo rješenje o privremenoj zabrani po službenoj dužnosti, o tome će odmah obavijestiti nadležno državno odvjetništvo radi pokretanja postupka za zabranu djelovanja udruge.
- (4) Nadležno državno odvjetništvo dužno je u roku od tri dana odlučiti hoće li pokrenuti postupak pred sudom radi zabrane djelovanja udruge ili će odbaciti prijavu tijela nadležnog za registraciju.
- (5) Tijelo državne uprave nadležno za registraciju ima protiv rješenja o odbacivanju prijave pravo žalbe u roku od tri dana Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, koje je o žalbi dužno odlučiti u roku od tri dana.
- (6) Ako žalba iz stavka 5. ovoga članka bude odbijena, tijelo nadležno za registraciju dužno je bez odgode staviti izvan snage svoje rješenje o privremenoj zabrani djelovanja udruge.
- (7) U rješenju o privremenoj zabrani djelovanja udruge odredit će se privremena mjera zabrane otuđenja i opterećenja imovine udruge i imenovat će se privremeni upravitelj udruge, koji ima sve ovlasti tijela udruge. Privremeni upravitelj ovlašten je zatražiti pomoć nadležnih sudskih i upravnih tijela radi ostvarenja svoje dužnosti. Privremeni upravitelj može raspolagati imovinom udruge samo uz odobrenje tijela iz stavka 1. ovoga članka.
- (8) Tijelo državne uprave nadležno za registraciju dužno je bez odgađanja objaviti barem u jednim dnevnim novinama izreku rješenja iz stavka 1. ovoga članka.
- (9) Protiv rješenja o privremenoj zabrani djelovanja udruge dopušten je prigovor u roku od osam dana sudu koji je nadležan za odlučivanje o zabrani djelovanja udruge. Prigovor može u ime udruge podnijeti osoba ovlaštena za zastupanje udruge. Rok za prigovor teče od dana objave iz stavka 8. ovoga članka. Prigovor ne zadržava izvršenje rješenja.
- (10) Prigovor iz stavka 9. ovoga članka s priložima sud će bez odgode dostaviti tijelu državne uprave koje je privremeno zabranilo rad udruge, koje može dati svoj odgovor u roku od 3 dana. To je tijelo u tom roku dužno dostaviti spis sudu. O prigovoru sud odlučuje rješenjem, na temelju spisa i prigovora bez održavanja rasprave.

(11) Ako postupak pred sudom bude pokrenut, privremeno rješenje o zabrani ostaje na snazi do pravomoćnog okončanja sudskog postupka, osim ako sud nije drukčije odlučio u povodu prigovora udruge iz stavka 10. ovoga članka. Sud može tijekom postupka i po službenoj dužnosti ukinuti privremeno rješenje o zabrani rada udruge ako ocijeni da se time neće bitno ugroziti javni mir i red te osnove pravnog poretka Republike Hrvatske odnosno prouzročiti znatnija šteta interesima države, jedinica lokalne samouprave i uprave, članova udruge i drugih osoba.

Pokretanje postupka pred sudom

Članak 31.

(1) Nadležno državno odvjetništvo postupak za zabranu djelovanja udruge pokreće prijedlogom pred županijskim sudom na području kojega je sjedište udruge.

(2) O prijedlogu odlučuje vijeće sastavljeno od tri suca.

Postupak pred sudom prvog stupnja

Članak 32.

(1) Sud će bez odlaganja prijedlog dostaviti osobi koja je u vrijeme donošenja rješenja o zabrani djelovanja udruge bila ovlaštena zastupati udruhu, ili, ako se toj osobi dostava ne može izvršiti ili je ona spriječena uredno zastupati udruhu, bilo kojem članu tijela udruge. Ako se dostava ne može izvršiti niti jednom od članova tijela udruge ili ako oni obavijeste sud da ne namjeravaju zastupati udruhu, sud će udruzi postaviti privremenog zastupnika.

(2) Raspravu o prijedlogu za zabranu djelovanja udruge sud je dužan održati u roku od osmog do petnaestog dana pošto dostava prijedloga bude obavljena zastupniku udruge u skladu s odredbama stavka 1. ovoga članka. O vremenu i mjestu održavanja rasprave sud je dužan objaviti oglas u dnevnom tisku najkasnije sljedećeg dana od dana donošenja rješenja o tome.

(3) U postupku je ovlaštena sudjelovati na strani udruge osoba ovlaštena za zastupanje udruge.

(4) Sud može održati ročište te donijeti odluku i ako uredno pozvane osobe ne dođu na ročište, na što će se one u pozivu za raspravu izričito upozoriti.

(5) Na temelju održane rasprave sud presudom izriče zabranu djelovanja ili odbija prijedlog.

(6) Sud izriče i javno objavljuje presudu odmah nakon održane rasprave.

(7) Presuda se mora izraditi pisano i njezin ovjereni prijepis dostaviti strankama u roku od tri dana od dana objave.

Žalba

Članak 33.

(1) Protiv presude županijskog suda, kojom je odlučeno o prijedlogu za zabranu rada udruge, državni odvjetnik, osoba ovlaštena za zastupanje udruge, odnosno osoba koja je zamjenjuje mogu podnijeti žalbu Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od osam dana od dana dostave presude.

(2) Žalba protiv presude o zabrani djelovanja udruge ne zadržava njezino izvršenje.

(3) Žalba se dostavlja na odgovor. Rok za odgovor na žalbu je 3 dana.

(4) Pravovremenu i dopuštenu žalbu županijski sud će dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zajedno sa svim spisima u roku od tri dana od dana primitka odgovora na žalbu ili isteka roka za njegovo podnošenje.

(5) Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je u sjednici vijeća donijeti odluku o žalbi u roku od osam dana od dana primitka žalbe sa spisima.

Odgovarajuća primjena odredaba Zakona o kaznenom postupku

Članak 34.

U postupku zabrane djelovanja udruga na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Članak 35.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj udruga koja:

- ne vodi popis članova udruge (članak 3. stavak 6.),

- u propisanom roku ne prijavi osnivanje i djelovanje svojih ustrojstvenih oblika (članak 8. stavak 5.).

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj udruga koja:

- obavlja djelatnosti koje nisu u skladu s ciljevima utvrđenim statutom (članak 4. stavak 1.),

- ne rabi naziv i skraćeni naziv udruge u obliku i sadržaju u kojem su upisani u registar udruuga (članak 12. stavak 6.),

- u propisanom roku ne podnese tijelu nadležnom za registraciju zahtjev za upis u registar promjene statuta, naziva, sjedišta, ciljeva i djelatnosti, imena osoba ovlaštenih za zastupanje (članak 20. stavak 2.).

(3) Za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba udruge.

(4) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba udruge, ako udruga započne obavljati svoju djelatnost prije upisa u registar (članak 14. stavak 3.).

(5) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja obavlja djelatnost u ime udruge iako je odbijen zahtjev za upis udruge u registar (članak 17. stavak 3. i članak 19.) ili koja nastavlja djelovanje u ime udruge nakon što je zabranjeno djelovanje udruge (članak 32.).

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Pretvorba društvenih organizacija

Članak 36.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona društvene organizacije nastavljaju djelovati kao udruge ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Tijelo državne uprave nadležno za registraciju udruge izdat će u roku od šest mjeseci po službenoj dužnosti svim društvenim organizacijama koje su stupanjem na snagu ovoga Zakona postale udruge, a koje podliježu obvezi upisa u registar, rješenje kojim će utvrditi da su te društvene organizacije postale udruge.

Usklađivanje statuta

Članak 37.

(1) Udruge iz članka 36. ovoga Zakona, dosadašnja udruženja građana i udruženja stranaca dužna su uskladiti svoje statute s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona i u tome roku podnijeti prijavu tijelu nadležnom za registraciju radi upisa u registar udruge.

(2) Društvene organizacije i udruženja građana čiji organizacijski oblici (podružnice, ogranci, klubovi) imaju svojstvo pravne osobe dužni su se u roku iz stavka 1. ovoga članka ustrojiti kao jedinstvena pravna osoba s ustrojstvenim oblicima koji nemaju svojstvo pravne osobe ili kao savez ili drugi oblik udruživanja udruge (članak 8.).

(3) Ako udruge ne postupe u skladu s odredbom stavka 1. i 2. ovog članka tijelo državne uprave nadležno za registraciju donijet će rješenje o prestanku i brisanju udruge iz registra.

(4) Strane udruge iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona, kao i strane udruge koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona upisane u registar pri Ministarstvu gospodarstva, dužne su zatražiti upis u registar stranih udruge u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Ako strane udruge ne postupe u skladu s odredbom stavka 4. ovoga članka, gube pravo na djelovanje na području Republike Hrvatske i brisat će se iz registra koji se vodio pri Ministarstvu gospodarstva te iz Registra međunarodnih organizacija Republike Hrvatske.

Imovina društvenih organizacija

Članak 38.

(1) Nekretnine u društvenom vlasništvu na kojima su, do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, društvene organizacije imale pravo raspolaganja ili pravo korištenja, danom stupanja na snagu ovoga Zakona postaju nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Nekretnine na kojima su pravo raspolaganja ili pravo korištenja imala dobrovoljna vatrogasna društva, a koje nekretnine su stjecane i građene priložima građana ili drugim donacijama, a ne iz drugih društvenih sredstava, danom stupanja na snagu ovoga Zakona postaju nekretnine u vlasništvu udruga dobrovoljnih vatrogasnih društava.

(3) Vlada Republike Hrvatske ili od nje ovlašteno nadležno ministarstvo, može, prema mjerilima koje na prijedlog Vlade Republike Hrvatske utvrdi Sabor Republike Hrvatske, u roku od godinu dana od dana kada je Sabor Republike Hrvatske utvrdio mjerila, nekretnine, koje su postale vlasništvo Republike Hrvatske na temelju odredbe stavka 1. ovoga članka, prenijeti u vlasništvo one udruge koja je prema odredbi članka 36. ovoga Zakona pravni sljednik bivše društvene organizacije ili u vlasništvo jedne ili više jedinica lokalne samouprave i uprave.

(4) Udruge koje su pravni sljednici bivših društvenih organizacija nastavljaju koristiti nekretnine, na kojima je njihov prednik imao pravo raspolaganja ili pravo korištenja, s tim da ih ne mogu dati u zakup ili na bilo koji drugi način opteretiti niti ih prodati ili na bilo koji drugi način otuđiti. Odredba ovoga stavka ne odnosi se na ugovore o zakupu sklopljene prije stupanja na snagu ovoga Zakona, s tim da na mjesto zakupodavca stupa Republika Hrvatska ili osobe na koje je Vlada Republike Hrvatske prenijela pravo vlasništva sukladno odredbi stavka 3. ovoga članka. Tako sklopljeni ugovori o zakupu moraju se u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti sa zakonom.

(5) Odredba stavka 4. ovoga članka primjenjuje se i na nekretnine na kojima su pravo raspolaganja ili pravo korištenja imali bivša društveno-politička organizacija - Savez sindikata Hrvatske i sindikati registrirani kao društvene organizacije do dana početka primjene Zakona o radu ("Narodne novine", broj 38/95.), a koji su se nakon početka primjene Zakona o radu registrirali u skladu s odredbama toga Zakona (u daljnjem tekstu: sindikati).

(6) Ovlašćuju se sindikati iz stavka 5. ovoga članka, da se u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zajednički dogovore o načinu podjele nekretnina iz stavka 5. ovoga članka. Svaki pojedini sindikat postaje vlasnik nekretnine koja mu je tim dogovorom dana. Ako sindikati u roku od šest mjeseci ne postignu zajednički dogovor o podjeli tih nekretnina, one danom isteka roka postaju nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske, a Vlada Republike Hrvatske ili od nje ovlašteno nadležno ministarstvo će, prema mjerilima koje utvrdi Sabor Republike Hrvatske, u roku od godine dana od dana kada je Sabor Republike Hrvatske utvrdio mjerila, te nekretnine prenijeti u vlasništvo sindikatima iz stavka 4. ovoga članka.

(7) Odredbe stavka 1., 3., 4., 5. i 6. ovoga članka ne odnose se na nekretnine za koje je zabranjen prijenos prava raspolaganja i korištenja prema odredbama Zakona o zabrani prijenosa prava raspolaganja i korištenja određenih nekretnina u društvenom vlasništvu na

druge korisnike odnosno u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba ("Narodne novine", br. 53/90., 61/91., 25/93. i 70/93.) kao i na nekretnine na kojima su imale pravo raspolaganja ili pravo korištenja bivše društveno-političke organizacije (Savez komunista Hrvatske, Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske, Savez udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Hrvatske i Savez socijalističke omladine Hrvatske).

(8) Nekretnine na kojima su pravo raspolaganja ili pravo korištenja imale Matica hrvatska te društvene organizacije koje okupljaju pripadnike etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina, na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, postaju nekretnine u vlasništvu udruge koja je pravni sljednik one bivše društvene organizacije koja je na tim nekretninama imala pravo raspolaganja ili pravo korištenja.

(9) Udruge koje su pravni sljednici bivših društvenih organizacija i sindikati registrirani kao društvene organizacije do dana početka primjene Zakona o radu, dužni su, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dostaviti Vladi Republike Hrvatske popis svih nekretnina na kojima su imale pravo raspolaganja ili pravo korištenja.

(10) Udruge koje su pravni sljednici bivših društvenih organizacija i sindikati registrirani kao društvene organizacije do dana početka primjene Zakona o radu, a koji ne postupe u skladu s odredbom stavka 9. ovoga članka, gube pravo stjecanja vlasništva nekretnina u skladu s odredbama stavka 3. i 6. ovoga članka.

(11) Pokretnine na kojima su pravo raspolaganja ili pravo korištenja imale bivše društvene organizacije, na dan stupanja na snagu ovoga Zakona postaju pokretnine u vlasništvu udruge koja je pravni sljednik one bivše društvene organizacije koja je na određenim pokretninama imala pravo raspolaganja ili pravo korištenja.

Pravilnik o registru udruga

Članak 39.

(1) Ministar uprave donijet će propis iz članka 8. stavka 6. i članka 15. stavka 3. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana njegova stupanja na snagu.

(2) Udruge osnovane po ranijim propisima kao udruženja građana upisat će se u registar udruga po ovom Zakonu nakon što postupe u skladu s odredbom članka 37. stavka 1. ovoga Zakona.

Propisi koji prestaju važiti

Članak 40.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o društvenim organizacijama i udruženjima građana ("Narodne novine", br. 7/82., 5/85., 47/89. i 2/90.) te točka 3. stavka 1. članka 1. Zakona o preuzimanju saveznih zakona iz oblasti unutarnjih poslova koji se u Republici Hrvatskoj primjenjuju kao republički propisi ("Narodne novine", broj 53/91.).

(2) Do donošenja propisa iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona ostaju na snazi Pravilnik o obrascima i načinu vođenja registra društvenih organizacija ("Narodne novine", broj 34/82.),

Pravilnik o registru udruženja građana ("Narodne novine", broj 27/82.) i Pravilnik o obrascima i načinu vođenja registra međunarodnih organizacija i organa međunarodnih organizacija ("Narodne novine", broj 49/83.).

Postupci koji nisu okončani

Članak 41.

(1) Postupci pokrenuti na temelju Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana ("Narodne novine", br. 7/82., 5/85., 47/89. i 2/90.) koji nisu okončani do stupanja na snagu ovoga Zakona, bit će okončani po odredbama ovoga Zakona.

(2) Odredba članka 36. stavka 1. ovoga Zakona ne odnosi se na sindikate i udruge poslodavaca registrirane kao društvene organizacije do dana početka primjene Zakona o radu ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(3) Sindikati i udruge poslodavaca, registrirani kao društvene organizacije do početka primjene Zakona o radu, čiji su članovi zaposlenici, odnosno poslodavci i koji mogu sudjelovati u kolektivnom pregovaranju, dužni su, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zatražiti, u skladu s odredbama Zakona o radu, upis u registar udruga pri Ministarstvu rada i socijalne skrbi, odnosno nadležnom županijskom uredu za rad, zdravstvo i socijalnu skrb.

(4) Sindikati i udruge poslodavaca registrirani kao društvene organizacije do početka primjene Zakona o radu, koji ne ispunjavaju uvjete iz stavka 3. ovoga članka, dužni su, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zatražiti, u skladu s odredbama ovoga Zakona, upis u registar udruga pri Ministarstvu uprave, odnosno nadležnom županijskom uredu za opću upravu.

(5) Za sindikate i udruge poslodavaca, koji ne postupe sukladno odredbama stavka 3. ili 4. ovoga članka donijet će se po službenoj dužnosti rješenje kojim će utvrditi njihov prestanak rada.

Preuzimanje dokumentacije

Članak 42.

(1) Ministarstvo uprave preuzet će zapisnički, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, registar i postojeću dokumentaciju koja se odnosi na strane udruge registrirane pri Ministarstvu gospodarstva te registar i postojeću dokumentaciju koja se odnosi na udruženja stranaca registrirana pri Ministarstvu unutarnjih poslova.

(2) Ministarstvo rada i socijalne skrbi, odnosno nadležni županijski uredi za rad, zdravstvo i socijalnu skrb preuzet će zapisnički, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, postojeću dokumentaciju koja se odnosi na sindikate i udruge poslodavaca iz članka 41. stavka 3. ovoga Zakona.

Stupanje na snagu Zakona

Članak 43.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 230-01/97-01/01
Zagreb, 18. lipnja 1997.

ZASTUPNIČKI DOM
SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Zastupničkog doma Sabora
akademik Vlatko Pavletić, v. r.